

Andrzej Grzymkowski, Jerzy Okulicz, Leszek Arent, Andrzej Panasiuk

---

Stupsk, woj. ciechanowskie, st. 1

Informator Archeologiczny : badania 22, 64-65

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Raty, gm. Sominino,
woj. gdańskie,
st. 1

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadził mgr Mirosław Fudziński przy współudziale mgr Ewy Kurylak. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko ludności kultury wschodniopomorskiej z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego.

Przebadano obszar o powierzchni 680 m², odkrywając łącznie 12 obiektów. W części północnej i północno-wschodniej cmentarzyska odkryto 6 palenisk. Poza nielicznymi fragmentami ceramiki, zawierały one znaczne ilości węgla drzewnego.

Przebadano też na długości 45 m, pas pola szerokości 1,5 m, przylegający do drogi polnej od strony północno-zachodniej. Odkryto dwa groby skrzynkowe, jedyny odkryty do tej pory na cmentarzysku grób jamowy, skupisko ceramiki i dwa skupiska kamieni, prawdopodobnie zniszczone groby. Wszystkie obiekty znajdowały się na granicy pola i drogi.

W części południowo-zachodniej cmentarzyska, na długości 21 m, badaniami objęto powierzchnię samej drogi. Na obiekty nie natrafiono. Dokumentacja znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

Reda,
woj. gdańskie,
st. 2

Muzeum Ziemi Puckiej w Pucku

Badania prowadziła mgr Jantina Kurowska. Finansowała Elektrownia Jądrowa "Zarnowiec" w Budowie. Pierwszy sezon badań. Osada wielokulturowa z okresu neolitu, wpływów rzymskich i wczesnego średniowiecza.

Stanowisko odkryte w trakcie badań AZP, które ujawniły ślady osadnictwa starożytnego i wczesnośredniowiecznego. Usytuowane jest ono w pradolinie rzeki Redy, na jej lewym brzegu (administracyjnie tereny te wchodzą w skład miasta Redy - na ul. 12 marca).

Badania miały charakter ratowniczy. Złożono siedem dużych wykopów, przeprowadzonych sondazowym rozeznaniem. Objęły one obszar 800 m². Nie stwierdzono w nich zalegania warstwy kulturowej. Bezpośrednio poniżej próchnicy współczesnej z nielicznym materiałem ceramicznym wystąpił cielec. W poszczególnych wykopach odkryto łącznie 6 jam.

Na szczególną uwagę zasługuje jama (w wykopie V) o wymiarach 230 x 130 cm i głębokości 65 cm o przekroju nleckowałym. Inwentarz jej stanowiły ułamki naczyń ceramicznych wstępnie zaliczone do kultury pomorskiej.

Dokładniejsze ustalenie funkcji i chronologii tego obiektu będzie możliwe dopiero po wnikliwej analizie materiału i dokumentacji.

Materiały z badań znajdują się w Muzeum Ziemi Puckiej.

Badania będą kontynuowane.

Stupsk,
woj. ciechanowskie,
st. 1

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej
w Mławie

Badania prowadził mgr Andrzej Grzymkowski, konsultacja - prof. dr hab. Jerzy Okulicz. Udział wzięli mgr Leszek Arent i mgr Andrzej Panasiuk. Finansował WKZ w Ciechanowie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko kultury przeworskiej i wielbarskiej. Pozostałości osadnictwa średniowiecznego.

Przebadano obszar 450 m² położony na północny wschód i wschód od krawędzi rozległego zwirowiska, które zniszczyło dużą część cmentarzyska. W sumie odkryto 38 obiektów, w tym kilka jam średniowiecznych. Dominowały groby ciałopalne z okresu przedrzymskiego i wczesnorzymskiego, należące do kultury przeworskiej (faza A2-B2). Kilka odkrytych pochówków ciałopalnych należy do kultury wielbarskiej. Pozostałości jam grobowych oraz liczne uszkodzenia wielu grobów świadczą o znacznym stopniu zniszczenia stanowiska.

Na uwagę zasługuje grób wojownika oznaczony nr 20/86, jamowy, obsypany stosem, w którym pod warstwą ceramiki, w spodzie grobu, wśród przepalonych kości, znaleziono podwójnie zgłęty miecz żelazny z pochwą (typ II), duży zgłęty grot oszczepu, odwrócone umbo typu 2, stożkowato półkolistę, a w nim: żelazny tok od drzewca oszczepu, dużą pęsetę, spękaną

zapinkę typu K, oraz nóż z łukowatym tyłcem i trójkątną rękojeścią, dostosowaną do wieszania przy pasie.

Śród wyposażenia innych grobów ciałopalnych należy wymienić żelazne zapinki późno-lateńskie typu 6, D/E, H i K, nożyk sierpikowaty, sztydo.

W zespołach wczesnorzymskich znaleziono m. in.: żelazne klucze, zapinkę brązową typu A-53, szklane paciorki melonowate, parę brązowych bransolet z brodawkowymi występami, fragmenty zapłonek brązowych, kawałki brązu i szkła, przęśliki gliniane. Z zespołów późnorzymskich należy wymienić grób ciałopalny oznaczony nr 10/88, w którym znaleziono m. in. nożyce brązowe, nożyk z brązu, część brązowej ostrogi, kawałki szkła.

Materiały wraz z dokumentacją znajdują się w Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie.
Prace będą kontynuowane.

Szczodrowo, gm. Kościan,
woj. leszczyńskie,
st. 11

Wojewódzki Ośrodek Archeologiczno-Konserwatorski w Lesznie

Badania prowadził Zespół archeologów. Sprawozdanie opracował Marek Wróbel. Finansował WOA-K w Lesznie. Pierwszy sezon badań. Osada i cmentarzysko ciałopalne kultury łuzyckiej z IIa/1, osada kultury przeworskiej z późnego okresu lateńskiego, osada wczesnośredniowieczna z fazy B/C-C.

Stanowisko położone jest w dolinie Obry (Obrzański Kanał Południowy), na krawędzi i stoku dolinki nieistniejącego obecnie ciek. Pokrywą glebową tworzą: gleba pochodzenia torfowo-bagiennego i gliniasta w części zachodniej oraz spłaszczona bieleca w pozostałej partii. Stanowisko eksponowane jest w kierunku WS i NW. Zostało ono rozpoznane w trakcie badań powierzchniowych (AZP). Odkryto wówczas punkt osadniczy kultury przeworskiej. Obecne prace miały charakter badań ratowniczych. Prowadzono je równoległe z "robotami" melioracyjnymi, prowadzonymi przez WZIR z Leszna. Siatka rowów objęta znaczną partią stanowiska, tak że możliwe było uchwycenie jego zasięgu (wzdłuż osi WN-ES) oraz określenie dokładnej lokalizacji. Pozostałości warstwy kulturowej oraz obiekty wyodrębniono w 18 rowach - łącznie odkryta powierzchnia w części badanej ok. 14 a. Odsłonięto 42 obiekty: 8 jam i 15 grobów jamowych kultury łuzyckiej; 2 chaty i 12 jam kultury przeworskiej; 1 chata i 4 jamy wczesnośredniowieczne. Cmentarzysko zlokalizowane było w zachodnio-północnej części stanowiska - jamy tworzyły wyraźne skupienie; w bezpośrednim sąsiedztwie, w centrum stan. odsłonięto część osady - jamy gospodarcze (?). Jeden z grobów miał kamienną konstrukcję. Jedyne wyposażenie grobów stanowiła ceramika, w większości naczynia były uszkodzone w wyniku prac ziemnych. Z obiektów osadowych oprócz fr. naczyń wydobyto kości zwierzęce oraz fr. polepy (w tym fr. białonej, z klepska?). Cmentarzysko i osadę można datować na podstawie analizy ceramiki na IIa/1. W centralnej partii stan. odsłonięto także obiekty kultury przeworskiej: 2 chaty (z paleniskiem wewnątrz) oraz 12 jam określonych umownie jako gospodarcze. Z obiektów wydobyto fr. naczyń, kości zwierzęce, fr. polepy, fr. gładzika z kości, ościłkę z płaskowca. W osadzie nie stwierdzono śladów działalności hutniczej (żużel). W odległości ok. 200 m od osady odkryto pozostałości jamy o konstrukcji kamiennej, o średnicy ok. 2 m (analogicznej jak w osadach hutniczych kultury przeworskiej) interpretowanej jako piec do wypalania wapna?. Zasięg zwartego osadnictwa kultury przeworskiej wynosi do ok. 0,25 ha. Między obiektami kultury przeworskiej odsłonięto jamy wczesnośredniowieczne (w tym 1 chata) datowane na podstawie fr. naczyń na fazę B/C-C. Przyjęto, że wielkość stanowiska nie przekracza 0,5 ha (czytelność warstwy kulturowej na profilach oraz rozmieszczenie obiektów) i odpowiada zapisowi na karcie; strukturę gleby na stanowisku należałoby uzupełnić w karcie o glebę gliniastą i glebę pochodzenia torfowo-bagiennego. Pozostałe informacje dotyczące położenia, dostępności terenu oraz charakterystyki stanowiska nie uległy zmianie (o uzupełnieniu klasyfikacji chronologiczno-kulturowej wspomniano wyżej).

Materiały z wykopaliisk przechowywane są w archiwum WOA-K w Trzebnicach pod Leszmem.
Badania nie będą kontynuowane.

Szczuka, gm. Brodnica, woj. toruńskie, st. 1 - patrz wczesne średniowiecze.
Toruń, st. 23 - patrz okres wpływów rzymskich.

Wieliszew, gm. Skrzyszew,
woj. warszawskie

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Małgorzata Kamińska, przy udziale mgr Mirosławy Andrzejewskiej. Opieka merytoryczna: doc. dr hab. Teresa Węg-